

500 СТУДЕНТИ ПОДКРЕПИХА ПРОЛЕТНИЯ БАЛ С КАУЗА

Репортаж
на стр. 11

АУДИТОРИЯ МЕДИКА

май, 2025 г., година XIV, брой 37

МАГИСТЪР-ФАРМАЦЕВТИТЕ ОБЕЩАХА ДА РАЗКРИВАТ КОМПЕТЕНТНО И РАЗБРАНО ТАЙНАТА НА ЛЕКАРСТВАТА

17-и
випуск

Репортажът продължава на стр. 12.

ФАКУЛТЕТЪТ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА НА 55 ГОДИНИ

Бивши декани на Факултета по дентална медицина бяха удостоени с plakети по повод 55-годишнината от създаването му. Те получиха отличията при откриването на постоянната експозиция с портрети в заседателната зала на деканата. На събитието дойдоха проф. Стоян Владимиров, проф. Димитър Атанасов, проф. Георги Тодоров и доц. Деян Нейчев.

Стожерите на институцията присъстваха и на официалното откриване на научния конгрес „Наука и практика“ в „Аула Магна“, който събра 360 участници. Събитието, посветено на годишнината, включваше лекционна част и теоретико-практически курсове и бе съпроводено с дентално изложение и с демонстрации на живо. На церемонията по откриването присъстваха също бившият зам.-декан проф. Мария Куклева, доц. Росица Стоилова и първият асистент на факултета – 94-годишният проф. Стефан Иванов, който си спомни, че за мястото му някога са се борили 14 кандидати.

„Бяха трудни времена, работехме от 7 до 19 ч., имал съм по 42 часа упражнения седмично. Обучавахме по междудържавни спогодби и студенти от ГДР, Ливан, Йордания, Саудитска Арабия, Никарагуа, Бразилия, които минаваха първо подготвителна година, за да овладеят български език. След доста време едно от момичетата от Саудитска Арабия ме откри, за да се похвали, че има собствена клиника в София и ми е толкова благодарна, че поиска да спонсорира книгата ми“, разказа проф. Иванов.

Поздрав от името на академичното ръководство на МУ – Пловдив отправи зам.-ректорът по научноизследователската дейност проф. д-р Мария Токмакова. Тя се обърна към доайените с думите от поздравителния адрес на ректора проф. д-р Ангел Учиков: „Заслужена е гордостта, която неминуемо изпитвате при равностойността за изминалите 55 години – те са резултат от Вашия дългогодишен труд и отдаденост. Вие изградихте факултет, който е гордост за всеки авторитетен европейски универси-

тет. Вие положихте основата на пловдивската дентална школа. Нека и в бъдеще останете свързани с институцията, която създадохте и която Ви изгради като специалисти“. А на днешния преподавателски и ръководен екип пожела да продължава да развива Факултета като модерен, иновативен и проспериращ образователен център, който покрива високите стандарти за качество на обучението и научните изследвания.

Проф. Токмакова връчи плакет по повод годишнината на декана проф. д-р Ангелина Влахова.

Проф. Влахова благодари на предшествениците си за невяроятното наследство и направи ретроспекция на историята на Факултета, като започна от предложението за разкриването му

и първите 110 студенти, започнали обучение през 1970 г. Тя припомни създаването на първите катедри по ортопедична, терапевтична и хирургична стоматология, първите декански ръководства и промоции, разработването и приемането на модела за 5-годишно обучение, акцентиращо върху изработването на идейния проект за нова сграда, отбелязва първата церемония по дипломиране на Античния театър през 1999 г. и първата защита на дисертация в чужбина.

В рамките на двудневната програма участниците в конгреса дебатираха теми като аналоговия и дигиталния протокол в имплантологията, напредъка в консервативното лечение, трудни ендодонтски случаи, изкуствения интелект в обучението по дентална медицина, биологичната терапия и орална хирургия, иновативните методи за диагностика, съвременните аспекти на пародонталното лечение.

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ В ПРАКТИКАТА И ОБУЧЕНИЕТО ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

Използването на изкуствен интелект (ИИ) в денталната медицина предлага нови методи за диагностика, планиране и лечение, които могат значително да подобрят качеството на денталните услуги. Освен това трансформира процесите на обучение, предоставяйки иновативни инструменти за преподаване, учене и оценяване на знанията, казва доц.

д-р Весела Стефанова, дм от Катедрата по оперативно зъболечение и ендодонтия. Тя представи лекция по темата и резултатите от реализирани собствени проучвания на конгреса „Наука и практика“, организирани от Факултета по дентална медицина.

Анкетата включва 20 въпроса, свързани с това колко често се използват специфич-

ни приложения на ИИ, ползите и предизвикателствата, нагласите и доверието.

Предоставена е в електронен вид на денталните практики в София и Пловдив в периода юни – септември 2024 г. Попълнена е от 73 респонденти, по-голямата част от които са лекари по дентална медицина над 40 г. без специалност, 29% са специалисти, два-

ма са студенти и трима – членове на дентален екип. Близко половината са използвали ИИ, за да подпомогнат обмена на информация за пациентите, други – за диагностика или планиране на лечение. Над 40% виждат етичните и правни проблеми като най-голямото предизвикателство пред използване-

На стр. 3

ДА РАЗБУЛИМ МИТОВЕТЕ ЗА РАКА НА ГЪРДАТА

Д-р Анна Василска е специалист по образна диагностика към УМБАЛ „Каспела“, асистент и редовен докторант към Катедрата по образна диагностика на Медицинския университет – Пловдив. Тя спечели стипендия за едноседмичен престой в отделението по образна диагностика на Университета на Инсбрук, Австрия, предоставена от Българското дружество за борба с рака на гърдата.

Темата на дисертационния ѝ труд е „Съвременни методи за образна диагностика на заболяванията на млечната жлеза“ с насоченост магнитно-резонансна томография при рак на гърдата.

Ракът на гърдата е най-често срещано злокачествено заболяване сред жените и заема второ място при двата пола в световен мащаб след рака на белия дроб. Според последни данни на Националния център по обществено здраве и анализи за 2021 г. новооткритите случаи на рак на млечната жлеза в България са били 3164, като тенденцията се запазва през годините.

Съществуват митове за рака на гърдата, които могат да доведат до погрешни очаквания, ненужен страх при пациентите или пък подценяване на рисковете. Ето някои от тях:

Мит 1: Ракът на гърдата винаги е смъртоносен.

Истина: Терминът „рак на гърдата“ обединява хетерогенна група заболявания с различна хистология, биологични подтипове, прогноза и начин на лечение. При ранното диагностициране и навременно лечение прогнозата е много добра.

Мит 2: Ракът на гърдата засяга само женския пол.

Истина: Въпреки че по-често засегнати са жените, мъжете също могат да развият рак на гърдата.

Мит 3: Ако нямате фамилна обремененост, не сте в риск.

Истина: Въпреки че фамилно обременените жени са високорискова група, по-често (до 85%) ракът на гърдата засяга жени без наличие на родственици с такова заболяване.

Мит 4: Жените с по-големи гърди са по-предразположени към развитие на рак.

Истина: Големината на гърдите не е рисков фактор, за разлика от наличието на плътен паренхим, който се среща и при малки гърди.

Мит 5: Ракът на гърдата засяга само възрастни жени.

Истина: Ракът на гърдата засяга всички възрасти, най-често срещан е в диапазона 60 – 70 г., но се наблюдава тенденция за подмладяване на заболяването. Открито в по-млада възраст (< 40 години) има

по-лоша прогноза и по-висока смъртност.

Мит 6: Мамографията може да причини рак на гърдата или да доведе до неговото разпространение.

Истина: Мамографията използва изключително ниска доза рентгенови лъчи, като ползите от ранното откриване на рак на гърдата надвишават многократно потенциалните рискове.

Мит 7: Ако мамографията е нормална, няма нужда от повече изследвания.

Истина: При високорискови пациентки, както и при такива с плътен паренхим, мамографията може да пропусне някои тумори. Затова често се налага допълнително извършване на ехография или магнитно-резонансна томография на двете млечни жлези.

Мит 8: Ехографията на гърдите може да замени мамографията.

Истина: Двата метода не са взаимозаменяеми, а ни предоставят различна информа-

ция за състоянието на гърдите. Мамографията, например, е най-добрият метод за визуализиране на микрокалцификати, които често са асоциирани с рак на гърдата.

Профилактиката за рак на гърдата се извършва с различни образни методи, които помагат за ранното му диагностициране, дори преди появата на симптоми.

Съветът на д-р Василска е за извършване на годишни профилактични прегледи.

Мамография – при жени над 40 г. – всяка 1 – 2 години.

Ехография – при жени под 40 години, при плътен паренхим, като допълнение на мамографията.

Магнитно-резонансно изследване – най-чувствителният метод с много показания за извършване – при високорискови пациентки (фамилно обременени, с доказана BRCA ½ мутация, с плътен паренхим) и при всички диагностично неясни случаи.

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ...

От стр. 2

то на ИИ. За 60% познаването на разпоредбите и законодателството, свързани с използването на изкуствен интелект в денталната медицина, е умерено, а за 33% е малко.

Създаден е анонимен въпросник в електронен формат на английски език, съдържащ 20 въпроса за събиране на информация за нагласите на студентите по дентална медицина в МУ – Пловдив относно използването на изкуствен интелект. 93% от анкетираниите 109 студенти са между 20 и 25 години. Почти половината посочват, че рядко използват базиран на изкуствен интелект софтуер в обучението си, докато тези, които го използват често, са 20%. 42% очакват по-

бърза и по-точна диагностика; 23% – подобро управление на пациенти и данни; 12% – подобро планиране на лечение. Над три четвърти се доверяват в умерена степен при използването на ИИ помощ, 14% се доверяват напълно, а 10% са скептични. Почти половината (49%) вярват, че изкуственият интелект ще окаже силно влияние върху бъдещето на денталната медицина, 7% очакват това въздействие да бъде минимално. Само 6% от анкетираниите очакват слабо влияние на ИИ върху стандартите на образование и обучение на бъдещите зъболекари.

„Нашето проучване установи, че има известен скептицизъм относно решенията на ИИ. То подчертава необходимост-

та ИИ технологиите да бъдат проектирани да увеличават, а не да заменят експертния опит на зъболекаря. Денталната медицина е висококвалифицирана професия и разчита в голяма степен на човешки опит, съпричастност и преценка. Има възможност ИИ технологиите да предефинират работните роли в денталната медицина, позволявайки на зъболекарите да се съсредоточат върху по-сложни случаи или аспекти

на грижата за пациентите. Това погрешно разбиране от зъболекарите може да бъде преодоляно чрез придобиване на нови умения, свързани с ИИ, и разбиране как ИИ инструментите могат да подобрят денталната практика“, коментира доц. Стефанова. Анализ на възможностите и предизвикателствата, свързани с използването на изкуствен интелект в денталната медицина, тя прави в новата си монография.

ФЕСТИВАЛ НА ЕЗИЦИТЕ, УЪРКШОП, ЧЕТЕНИЯ, СПОРТНИ СЪСТЕЗАНИЯ И НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

С поредица събития, които ще се провеждат през цялата настояща година, Департаментът по езиково и специализирано обучение на МУ – Пловдив отбелязва своя четвъртвековен юбилей.

Началото на инициативите от календара бе поставено с Фестивал на езиците. Стихове, пословици и поговорки, фрагменти от любими произведения или просто поздравии прозвучаха на 15 езика на празника.

„Департаментът стои върху стабилна основа, с ясна визия за развитие и непрекъснат устрем към усъвършенстване. Днешното събитие, чрез което изразяваме уважение към нашите студенти от различните краища на света, е резултат от съвместната работа на преподавателите от всички секции. Рядко се замисляме колко съвършено нещо е езикът – чрез него не просто общуваме, а създаваме общества. Но той е и отговорност – да сме изразители на езика на любовта и добротата, а не да говорим на езика на омразата“, каза директорът на ДЕСО доц. Димитър Мирчев.

Поема от Карел Ханек Маха на чешки, поезия на фарси, историята за Момотаро на японски и разговора на Лисицата с Малкия принц на френски прозвучаха от студенти на майчиния им език. Публиката аплодира цитата от Аристотел: „Великият лекар е този, който се грижи за хора, които другите смятат вече за обречени“, произнесен на гръцки. Стихотворението „Слушам Истанбул“ бе изпълнено на турски, а стих от Яковленко – на руски. Присъстващите научиха как е „здравей“, „благодаря“ и

„дoviждане“ на шона – език, който се говори главно в Зимбабве, чуха и арабски пословици. Разбраха, че има прилика между български и санскрит, доказателство за което е еднаквото звучене на думи като огън, брат, падам и бадем. Мъдрост за вярата в силата на човешкия дух бе казана на пенджаб. Оказа се, че на акански начинът на произношение променя и смисъла на думите. На неаполитански – език, който се счита за застрашен от изчезване, бе изпълнена песен с посланието да бъдем това, което искаме, а не това, което другите мислят за нас.

За духа на празника допринесоха българските и чуждестранните студенти, обединени във вокална формация Uni MED Voices. На финала всички участници изпълниха заедно легендарния хит за мира и разбирателството между всички хора по света, написан от Майкъл Джексън и Лайнъл Ричи – „We Are the World“.

Какво символизира мартеницата, защо се носи и пожеланията, които отправяме, когато я закичваме – това научиха чуждестранните студенти, взели участие в уъркшопа по повод 1 март. Българските студенти показаха на своите колеги от различни кра-

ища на света как да усукват белите и червените конци, за да оформят символа на късмета, здравето и надеждата. Мартениците бяха дарени на малките пациенти от Клиниката по детска хирургия на УМБАЛ „Св. Георги“.

Първоаприлски куиз, литературно четене на произведения на преподаватели от ДЕСО и празничен спектакъл по повод 24 май допълват празничния календар за годишнината.

Кулминацията ще бъде на 27 и 28 септември 2025 г., когато ще се проведе Втората национална научна конференция „Език и наука“, организирана от Департамента. Научният форум е с фокус върху методиката на чуждоезиковото обучение, латинския език като универсален език на медицината, специализираната терминология, общата и компаративната лингвистика и актуалната българистика.

ФАКУЛТЕТЪТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ ДИПЛОМИРА ПЪРВИЯ ВИПУСК „ФАРМАЦЕВТИЧЕН БИЗНЕС МЕНИДЖМЪНТ“

57% от дипломантите на Факултета по обществено здраве завършват с отличен успех, обяви деканът проф. д-р Мария Семерджиева на тържествената промоция на магистри и бакалаври от специалностите „Управление на здравните грижи“, „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Фармацевтичен бизнес мениджмънт“ и „Рехабилитация, уелнес, СПА и балинеолечение“. Церемонията, на която бяха дипломирани 199 студенти, се състоя в „Аула Магна“. С най-висок среден успех от следването и държавните изпити са възпитаниците на първия випуск „Фармацевтичен бизнес мениджмънт“, съответно 5.48 и 5.88.

мениджмънт със сърце“, обрна се деканът към дипломантите.

Поздрав от името на академичното ръководство отправи проф. д-р Силвия Цветкова – зам.-ректор по следдипломно обучение. „Убеден съм, че днешният Ви успех е резултат на упорит труд, постоянство и отдаденост. Тези принципи следва да Ви водят и в бъдеще по пътя на Вашата професионална реализация. Искам се да вярвам, че ще намерите своето достойно място в страната ни и ще бъдете сред специалистите, допринесли за по-доброто здравеопазване“, се казва в поздравителния адрес на ректора проф. д-р Ангел Учиков.

диагностична дейност, който пожела на завършващите толерантността и уважението да бъдат смисъл на професионалния им просперитет. От името на УС на Регионалната фар-

партньор в лицето на организацията.

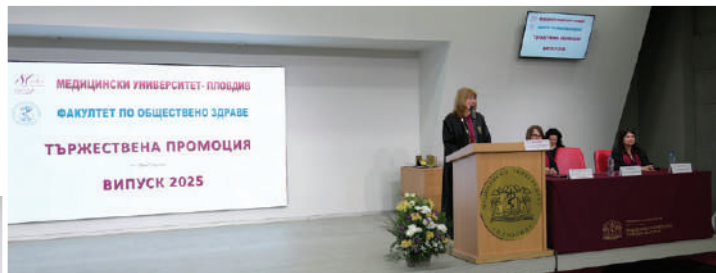
„Общественото здраве е мисия да изграждаме здравни политики, да насърчаваме промени, които да подобряват качеството на живот. Поставай-

„Вярвам, че ще наложите високи стандарти в бъдещото си развитие. За някои от вас това е начало на професионалната кариера, за други – възможност да заемат по-високи позиции. Не забравяйте, че най-големият дар в тази професия е доверието от пациентите. Здравеопазването има нужда от визия и отговорност, от ме-

Поздравителен адрес от името на УМБАЛ „Св. Георги“ поднесе проф. Иван Дечев – зам.-директор по лечебна и

мацевтична колегия поздрав отправи магистър-фармацевт Димитрина Стайкова, която акцентира върху новата специ-

те справедливостта над егото. Добрата дума и усмивката отварят заключени врати. Вярвам, че вашите знания и професионална етика ще утвърждават авторитета на МУ – Пловдив“, обрна се към дипломантите промоутърът на випуска магистър-фармацевт доц. Ана Михайлова.

В отговор отличникът на специалност „Фармацевтичен бизнес мениджмънт“ Таня Гешева благодари на преподавателите, а на колегите си пожела да бъдат мотивирани да покоряват нови върхове.

Зам.-ректорът проф. д-р Силвия Цветкова връчи плакетите и дипломите на отличниците: д-р Мила Асенова, Кристина Шаркова, Марияна Янева, Надежда Стаменова, Алена Огнянова, Мехмед Аптикадир и Таня Гешева.

Останалите бакалаври и магистри получиха дипломите си от декана проф. д-р Мария Семерджиева.

алност и завършването на първия випуск. Председателят на Българската асоциация на помощник-фармацевтите Лиляна Петрова също благодари за реализирането на идеята и разкриването на „Фармацевтичен бизнес мениджмънт“, като увери академичното ръководство, че има надежден

ДОКТОРАНТ НА ГОДИНА: ВСЯКА НАУКА Е КРАСИВА

Каква е темата на дисертационната Ви разработка и какво практическо приложение биха имали резултатите от научната Ви дейност?

– Дисертацията ми е на тема „Синтез на нови спазмолитици, повлияващи паметови функции при експериментални животни“. Изследването е с подчертано интердисциплинарен характер, което дава добри шансове за практическа реализация на част от получените резултати. Научноизследователската ми цел е синтезът на нови съединения – кандидати за лекарствени вещества за терапия на комплексни заболявания, като синдром на раздразненото черво, възпалителна болест на дебелото черво, невродегенеративни болести. Макар да звучат различно, тези заболявания имат и сходни характеристики – обществената им значимост, неизяснен механизъм на проява, комплексност на симптоматиката, както и липсата на лечение (освен симптоматично) до момента. Проучванията за лекарства вече се насочват към такива биологично активни съединения, които биха предизвикали повече от един желани ефекти – например, контрол на възпалителните процеси, релаксиране на гладката мускулатура, потискане на развитието на патогенни микроорганизми. Надявам се след години някое от разработените съединения от научната ни група да се прилага като лекарство за мултитаргетна терапия на комплексни заболявания – това е и целта на дисертацията ми, да излъчи няколко подробно охарактеризирани подходящи кандидата.

Научната ми работа започва с насочен синтез на нови съединения с потенциална биологична активност, така наречения „drug design“. За целта използвам различни компютърни изчислителни програми, даващи достоверни предварителни данни за биологичните ефекти, токсичността и фармакологичните показатели на все още несъществуващи вещества. На база на тези предварителни данни се подбират очаквано най-активните и най-малко токсични съединения, след което започва лабораторната работа – процедури по синтез, пречистване, охарактеризиране на нови вещества – кандидати за лекарства. За всяко ново получено съединение следва поредица от изследвания *in vitro*, *ex vivo* и дори *in vivo* за установяване на спазмолитичната, противовъзпалителната, антимикробната активности, както и на влиянието им над когнитивните функции при експериментални

Надявам се някое от разработените съединения от научната ни група един ден да се прилага като лекарство за мултитаргетна терапия на комплексни заболявания.

Асистентът от Катедрата по биоорганична химия на МУ – Пловдив и млад изследовател от Катедрата по органична химия на ПУ „Паисий Хилендарски“ Миглена Милушева бе обявена за Докторант на годината в Националния конкурс „Студент на годината“ на НПСС. Тя получи отличието от заместник-министъра на образованието акад. Николай Витанов, който изрази увереност, че за нея това е само начало на един блестящ научен път.

животни (плъхове). По-голямата част от биологичните експерименти се извършват в МУ – Пловдив, Катедра по медицинска физика и биофизика (ФФ), Катедра по фармакология, токсикология и фармакотерапия (ФФ), и Катедра по фармакология и клинична фармакология (МФ), но работих съвместно и с учени от УХТ – Пловдив, БАН и МУ – София.

Според Вас кое впечатли журито, за да Ви класира на първо място в категория „Докторант“ за 2024 г.?

– Когато обявиха номинациите в категорията и слушах визитките на всеки от призворите, бях силно респектирана от тях. Всички работехме в различни научни сфери, някои имаха богата доброволческа дейност, извънакадемичните интереси също бяха вдъхновяващи. Предполагам, че съм впечатлила журито с обещаващите научни резултати, кои-

Вие сте докторант в ПУ „П. Хилендарски“, а работите във Фармацевтичния факултет на МУ – Пловдив – как съчетавате двете дейности? Научната или преподавателската работа Ви дава повече?

– Съчетавам преподаването с докторантската работа с удоволствие и ентузиазъм, както и с голям разход на енергия.

Научноизследователската работа беше мечтаната ми реализация по време на студентските години. Това беше причината да преориентирам кариерното си развитие, напускайки работата си като младши технолог в целулозно-хартиената промишленост, и да кандидатствам за асистентска позиция в МУ – Пловдив. Преподаването е голямо житейско предизвикателство, тъй като вода упражнения по химия на студенти и на български, и на английски език, но точно връзката с толкова различни млади хора ме очарова.

то до момента сме постигнали – съдейки по публикациите в реферирани научни издания и цитатите по тях, на прав път сме. Освен това за мен ценно е участието в научни форуми, където е предизвикателство да представя накратко и на живо резултати пред колеги учени, да чуя техните въпроси, да се запозная с методите на техните изследвания и стила им на работа. Може би активността ми също е впечатлила журито, както и усърдната ми работа като асистент. От миналата година съм член на управителния съвет на Младежко научно дружество „Асклепий“, което за мен е възможност да допринасям за извънаудиторния живот в МУ – Пловдив. С ежегодния форум „Наука и младост“ отбелязваме 35-тата годишнина на дружеството, което дава възможност за дебютна научна изява на много студенти, докторанти и млади изследователи от университета, страната и чужбина.

За четири години на длъжността асистент добих увереност в знанията и уменията си за преподаване, колкото и нескромно да звучи, но това дължа до голяма степен на моите преподаватели и колеги. Взела съм назаем и често използвам примери, които си спомням от студентството, старая се да разнообразявам и с нови такива. Обичам да правя разбираеми паралели между теоретични понятия и ежедневни житейски ситуации. Мисля, че по този начин успявам да „преведа“ химията на по-разбираем език за студентите ми, за да може да я допуснат в любимите си предмети. Всяка наука е красива и е погрешно да мислим, че не можем да разберем нещо, защото е сложно. Така че моя лична мисия е да съм комуникатор на науката както в работата ми, така и в приятелската ми среда. Обществото ни има нужда да повиши грамотността си по отношение на природни

На стр. 7

АРИЙБ АНСАРИ СПЕЧЕЛИ ПЪРВО МЯСТО В КАТЕГОРИЯ „ЧУЖДЕСТРАНЕН СТУДЕНТ В БЪЛГАРИЯ“

Честита награда! Да спечелиш отличие от национална организация в надпревара със студенти от цялата страна, е постижение. Кои Ваши успехи смятате, че впечатлиха журито, за да Ви класира на първо място?

– Спечелването на тази награда е огромна чест за мен. Щастлив съм, че журито е признало моята отдаденост на академичната наука, изследванията и студентското лидерство. Моето участие в медицински асоциации, изследователските ми публикации и доброволската работа в студентските организации вероятно са допринесли за решението на комисията. Повече от всичко аз съм отдаден на медицината, затова съм изключително благодарен за тази оценка и полученото отличие.

Вие сте от Канада. Как попаднахте в България, и по-точно в Медицинския университет – Пловдив? Какво Ви харесва най-много тук и с какво свикнахте трудно?

– Идвайки от Канада, търсех университети в Европа, които предлагат силно медицинско образование и практическо клинично обучение. Медицинският университет в Пловдив се откри с отличен преподавателски състав, модерна материална база и международна среда. Приспособяването невинаги е било лесно. Трудно преодолях езиковата бариера, но постепенно се адаптирах. Не мога да кажа, че всичко е било гладко, но приятелствата, които създадох, и възможностите, които имах тук, определено си заслужаваха.

46 успешни студенти и докторанти бяха наградени за своите постижения в националния конкурс „Студент на годината 2024“, организиран от НПСС. Общият брой на номинираните в отделните категории бе 158. Журито от водещи експерти от всички области на образованието определя призворите в 15 категории. Четирима студенти от Медицинския университет – Пловдив влязоха в списъка на номинираните – Владислав Велчев, Арийб Ансари, Набиха Ансари и Ерай Каймакам.

Арийб Ансари спечели първо място в категория „Чуждестранен студент в България“.

Оправдаха ли се очакванията Ви? Как оценявате нивото на обучение и преподавателите?

– Абсолютно. Университетът предлага прецизна учебна програма с невероятно клинично обучение. Преподавателите са информирани, подкрепящи и насърчават критичното мислене. Израснах много в академично и професионално отношение в годините, прекарани тук.

Какви са намеренията Ви след дипломирането – ще търсите ли възможност да практикувате в България или ще се върнете в родината? Какво е мнението на Вашето семейство?

– След дипломирането си планирам да продължа обучението си по медицина в Канада и да стана семеен лекар. Дълбоко съм убеден, че трябва да се върна в моята страна и да допринеса за развитието на здравната система, особено чрез подобряване на достъпа до грижи в райони с недобро обслужване. Сестра ми, която също учи в МУ – Пловдив и беше отличена с наградата „Международен студент на България за 2024 г.“ заедно с мен, беше неразделна част от това пътуване, правейки изживяването още по-специално.

Кои са най-значимите Ви успехи досега? Членувате ли в студентски организации? Кои са любимите Ви занимания, когато не сте на лекции или упражнения?

– Няколко пъти съм получавал наградата на ректора, обявяван съм за Студент на годината на Медицинския факултет. Правил съм публикации в научни издания на мои изследвания, активно работя в Студентското хирургично дружество. Освен това натрупах ценен клиничен опит в различни страни. Извън медицината обичам да тренирам гребане в клуб „Хеброс“, и да работя като доброволец в Българския младежки червен кръст, да изследвам културата и историята на Пловдив.

ДОКТОРАНТ НА ГОДИНАТА...

От стр. 6

те науки, за да не се подлага на манипулативно поднесена подвеждаща информация, както и за да разбира заобикалящия ни свят.

От друга страна, докторантурата ми дава възможност да контактувам с утвърдени или млади учени от различни сфери, да се уча от техния подход към експеримента, гледни точки при анализ на резултати. Докторантските задачи се изпълняват с практика в лабораторията, с посещение на разнообразни курсове и семинари, с постоянно задаване на въпроси и търсене на отговори – в научната литература, от ръководителите и колегите, дори и от „разговори“ с изкуствения интелект. Респектиращо е да бъда докторант по химия във факултета, който запали в мен искрата на науката, за мен това е отговорност и привилегия. Благодарна съм, че ме избраха научните ми ръководители доц. Илияна Стефанова-Кънчева (Катедра по медицинска физика и биофизика, ФФ)

и доц. Стоянка Атанасова (Катедра по органична химия, ХФ, ПУ „П. Хилендарски“). Те отвориха вратата на науката пред мен, включвайки ме в своя мултидисциплинарен и много отдаден екип. Споделянето на опит, професионализъм, перфекционизъм, насърчаването и убедеността, че значимите открития са плод на усилената работа, са сред ценностите, които уча от тях.

В тази връзка комбинацията между докторантура и асистентска професия е много сполучлива, тъй като ме поставя от двете страни в общуването ментор – учаш. Проявявам емпатия към студентите си, старая се да поддържам ентузиазма им за учене, разчитайки на добра атмосфера на сътрудничество и взаимно уважение по време на занятията.

Какви са любимите ви занимания, когато не сте на работа?

– В „живия живот“ съм едновременно майка на 6-годишна дъщеря и студент от последен курс по душа. Дъщеря ми ме

провокира да отговарям на въпроси и да съм готова за експерименти по всяко време. Наскоро изнесох лабораторен урок в детската ѝ градина, което беше още един тест за преподавателското ми аз. Децата бяха очаровани, отговаряха на въпроси логично, справиха се с експериментите и дори са ги приложили у дома си – химията може да вълнува, все пак серотонин и допамин се произвеждат във всеки един от нас.

Зареждам се от времето, прекарано с близките ми и приятели, социалните контакти са моето нещо. Напоследък обаче свободното ми време е предимно късно вечер и обичайно преминава в тихите ми хобита – редене на пъзели, гледане на любимия ми сериал „Анатомията на Грей“ (от него съм научила доста интересни медицински факти, които понякога дебатирам в химически контекст с моите студенти), ръкоделия.

НА ЖИВО В ОПЕРАЦИОННАТА

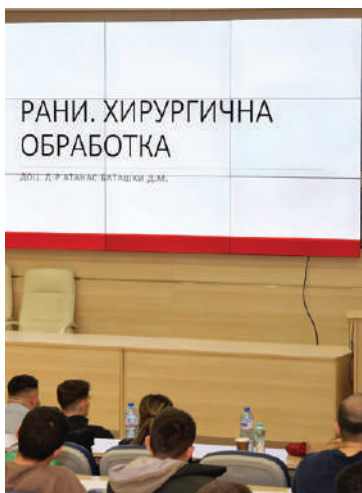
100 студенти по медицина участваха във Втората национална академия по миниинвазивна и роботизирана хирургия

Над 100 студенти по медицина успяха да се докоснат до най-модерните техники и уреди в съвременната хирургия, както и да направят първите си стъпки в света на миниинвазивната и роботизирана хирургия. Тази възможност даде Втората национална студентска академия по миниинвазивна и роботизирана хирургия, която се проведе в МУ-Пловдив. В програмата, освен лекции на водещи специалисти, бяха включени уъркшопи и тренинги за доразвиване на практическите умения.

От името на ректора проф. д-р Ангел Учиков приветствие при откриването поднесе проф. д-р Росен Димов, дм – зам.-ректор по университетско-болнична координация на МУ – Пловдив, завеждащ Клиниката по хирургия в УМБАЛ „Каспела“ и заместник-директор на Медицинския симулационен тренировъчен център.

Негова бе и откриващата лекция „Минало, настояще и бъдещи перспективи пред хирургията“. Водещият специалист съзнателно избира тази своя лекция, която изнася още през 2015 г. при заемаването на АД „професор“. Идеята му е да представи това, което преди десетилетие е било перспектива и предизвикателство пред хирургията, а днес вече навлизат роботизираните хирургични системи „Да Винчи“. Проф. Димов запозна присъстващите с нейните все по-усъвършенствани версии и инструментариум. Бъдещите специалисти научиха за всички предимства – за хирурга, за пациента, за обществото – на все още неавтономните роботизирани системи. В лекцията си проф. Димов добави видеа, интересни клинични случаи, като не спести и предизвикателствата, пред

които неминуемо ще ни изправят навлизането на технологиите и изкуственият интелект.

„Все по-важно е развитието на тесни, високоспециализирани хирургични умения, както и морално-етичните перспективи, които са най-сериозният аргумент пред всеки хирург“, каза проф. Димов.

В последвалата дискусия поканените гост-лектори хирурзи – проф. Димов, доц. д-р Ганчо Костов, дм (УМБАЛ „Каспела“) и доц. д-р Атанас Баташки, дм (УМБАЛ „Свети Георги“), споделиха лични наблюдения от хирургичната си практика и отговаряха на въпроси от аудиторията. Те подчертаха, че настоящият интерес към хирургията от страна на студентите трябва да бъде запазен,

за да спре тенденцията за отлив от специалността. Водещите хирурзи вдъхновиха своите бъдещи колеги в залата да отстояват избрания път, да не губят надежда, да се борят за идеите си, когато са стойностни, и да са отворени за новостите.

В рамките на академията бяха проведени симулационни упражнения в области като артроскопия, венепункция, коронарография и интубация. Специално обучение по хирургична обработка на рани даде възможност за натрупване на практически опит.

Участниците в академията влязоха в операционни блокове в няколко водещи болници, сред които УМБАЛ „Св. Георги“, УМБАЛ „Пълмед“, УМБАЛ „Каспела“ и УСБАЛАГ „Селена“. В различните отделения те наблюдаваха множество хирургични интервенции в областта на миниинвазивната и роботизирана хирургия, както и ендоскопски операции.

ПРОФ. Д-Р РОСЕН ДИМОВ ОБУЧАВА НЕМСКИ ЛЕКАРИ

Подготовка на немски специалисти за работа със системите „Да Винчи“ на компанията „Интуитив“ проведе проф. д-р Росен Димов в Центъра за обучение по роботизирана хирургия. Центърът е разположен в Медицинския университет във Виена. През 2023 г. той сключва официално договор за обучител за 28-те европейски центъра по роботизирана хирургия на компанията.

От началото на 2025 г. стартира цикъл от практически и теоретични занятия, които той ще провежда.

„Водя обучение с напреднали хирурзи, които са наясно с техниката на хирургичната операция, но трябва да свикнат с усещането, че са далече от пациента, че работят върху конзола. Ръцете на робота могат да изпълняват фини и деликатни движения, но едновременно с това са изключително силни и има опасност да предизвикат усложнения, ако не се използват технически правилно и по подходящ начин. Хирурзите свикват да работят със симулатор, изграден с помощта на изкуствен интелект, със специално разработени кутии с животински тъкани, на които се инжектира течност, подобна на кръв в

кръвоносните съдове, и се работи максимално близо до живите тъкани. След това се минава към обучение върху трупове, докато се прецени, че екипите са готови да започнат работа върху пациенти. Моята работа е да ги подготвя да преминат през тези етапи“, пояснява проф. Димов.

АКАДЕМИЯ ПО СПЕШНА МЕДИЦИНА

НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ФАРМАЦЕВТИЧЕН ФОРУМ

ЮБИЛЕЙНОТО ИЗДАНИЕ СЪБРА

муникации и пощи. В събитието се включиха и студенти от Унгария, Румъния, Словения.

Приветствие към участниците отправи ректорът на МУ – Пловдив проф. д-р Ангел Учиков, който присъства на официалното откриване. „Както всяка сфера, така и науката, има нужда от млади експериментатори с ентузиазъм и новаторски поглед, които да бъдат очуражавани и подкрепяни да работят в избраната от тях професионална област. Тук е и ролята на университетите да насърчават талантливите и креативните млади хора да се развиват и усъвършенстват и да се посветят на проучвателна работа“, каза ректорът.

Поздрав с пожелание за ползотворна работа отправи и зам.-ректорът по научноизследователската дейност проф. д-р Мария Токмакова. Тя изказа специална благодарност на „Асклепий“ за организацията

и амбициозната програма, която представя сериозни научни разработки.

Музикален поздрав към присъстващите отправи третокурсникът от специалност „Медицина“ Алесандро Бота.

ПЕРСОНАЛИЗИРАНАТА МЕДИЦИНА СЕ РАЗВИВА С НАПРЕДЪКА НА ТЕХНОЛОГИИТЕ

ПРОФ. Д-Р МУНИС ДУНДАР

ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ЖЕЛЕВ

„Персонализирана медицина“ бе темата на пленарната лекция на конференцията, която представи световно признатият специалист проф. д-р Мунис Дундар. Той е основател и ръководител на Катедрата по медицинска генетика в Университета Ерджиес, Кайсери, Република Турция и е представител на Европейската асоциация по предиктивна, превантивна и персонализирана медицина (ЕРМА). Автор е на над 150 научни публикации, описал е няколко нови генетични синдрома в медицинската литература. Проф. Дундар е президент и на Европейската тематична мрежа за биотехнологии (ЕВТНА), в която активно участва и МУ – Пловдив от януари 2025 г. Международната организация се занимава с изследвания и разработване на иновативни биотехнологични продукти в областта на здравеопазването, селското стопанство, промишлеността и околната среда. Тур-

ският лектор бе представен от проф. д-р Николай Желев – изтъкнат учен в областта на биотехнологиите и член на Съвещателния борд на ПСНИИР на МУ – Пловдив.

Проф. Дундар уточни, че от 35 години се занимава с медицинска генетика, която отбелязва невероятен прогрес с напредъка на технологиите в медицината, а това революционизира начина, по който разбираме и лекуваме болестите.

Лекцията на популярния учен бе посветена на иновативните подходи в персонализираната медицина, която използва генетичния профил на човек, за да бъде избрано адекватно лечение с цел постигане на оптимални резултати. Иновативният подход дава възможност да се прогнозира предразположеност към определени заболявания, спомага за ранното им откриване, потвърдява прогресията и дава възможност да се назначи най-ефективно лечение.

Проф. Дундар фокусира вниманието върху генетичното тестване, биопринтирането на органи, редките болести, лекарствата сираци и фармакогеномиката, или как даден пациент ще реагира на определено лекарство въз основа на своя геном.

„Развитието на персонализираната медицина е тясно свързано с напредъка на науката и технологиите. Прецизната информация за организма дава най-добри шансове за предвиждане на развитието на заболяването и определяне на подходящия терапевтичен подход за всеки пациент. По този начин могат да бъдат спестени време и средства както на пациентите и техните близки, така и на държавните институции в сферата на здравеопазването. Фокусът на съвременната медицина все повече се премества към възможностите за превенция или ранна диагностика“, прогнозира проф. Дундар.

НА „НАУКА И МЛАДОСТ“ 300 УЧАСТНИЦИ

МЛАДЕЖКО НАУЧНО ДРУЖЕСТВО „АСКЛЕПИЙ“ – 35 ГОДИНИ ПОДКРЕПА НА МЛАДИТЕ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ

Младежкото научно дружество „Асклепий“ обединява студенти и млади учени в МУ – Пловдив. Първоначалната идея била да бъдат възстановени научните кръжоци и да се активизира научната дейност на младите преподаватели и студенти. За първи председател е избран проф. д-р Иво Димитров. През годините в работата на дружеството се включват редица утвърдени вече учени от университета.

През 90-те години дружеството участва в организирането и провеждането на Първия балкански конгрес по медицина и стоматология за млади учени, който се превръща в традиция. Дружеството поддържа и създава нови контакти с научни организации и колективи от страната и чужбина. Ежегодно УС се включва в организацията и провеждането на университетския конкурс „Наука и младост“. Форумът

дава възможност на студенти, докторанти и млади учени да представят свои научни разработки, литературни обзори и клинични случаи в областта на медицината, фармацията, денталната медицина, общественото здраве и здравните грижи. Одобрените статии се публикуват в сборник, който е част от Националния референтен списък на съвременни български научни издания с на-

учно рецензиране.

Освен представянето на разработки чрез презентации и постери, традиционното конференцията включва и пленарни доклади от изтъкнати специалисти в различни сфери на медицинската наука. Гост-лектори са били учени от САЩ, Германия, Чехия, Хърватия, Турция.

През 2025 г. двете събития „Наука и младост“ и „Дни на медицинската наука“ отново се проведеха паралелно.

500 СТУДЕНТИ ПОДКРЕПИХА ПРОЛЕТНИЯ БАЛ С КАУЗА

Закупуване на апаратура и оборудване за спешните отделения на УМБАЛ „Св. Георги“ бе каузата на тазгодишния пролетен бал, организиран от Студентския съвет на МУ – Пловдив. Близко 500 студенти от всички факултети и от Медицинския колеж, се събраха за благотворителното събитие в хотел „Санкт Петербург“, което бе уважено и от множество гости.

Председателят на Студентския съвет Нери Ликова приветства колегите си и благодари на всички, които подкрепят каузата за едно от най-на-

товарените отделения, в което „всяка минута е битка, всяка секунда – шанс“.

„Най-важното за един спешен пациент е да попадне на правилното място. Ако става дума за планова интервенция, можеш да планираш болницата, но при спешна ситуация се

оказваш на най-близкото възможно място, така че е изключително важно тези отделения да разполагат с всичко необ-

ходимо“, обърна се ректорът към присъстващите и увери студентите, че винаги могат да разчитат на подкрепата на академичното ръковод-

ство. Университетът също е подпомогнал реализацията на събитието.

Приветствие отправи и председателят на Националното представителство на студентските съвети Ангел Стойков, който поздрави организаторите за мащаба на инициативата. „Това е магията на студентската общност – да бъдем единни и да помагаме. Давате добрия пример и много университети от цялата страна започнаха да провеждат подобни събития“, каза Ангел Стойков.

Приветствие към студентите отправи д-р Анастас Палавуров от Спешно хирургично отделение на УМБАЛ „Св. Георги“ и д-р Стефан Палов от Регионалната колегия на Българския лекарски съюз.

Магнетичният Папи Ханс привлече на сцената и държа близо час студентите.

МАГИСТЪР-ФАРМАЦЕВТИТЕ ОБЕЩАХА...

„Вие сте най-знаещите и най-можещите – казвам го без капка колебание. Вие днес сте победители. Няма магическо лекарство за успех, той не се постига лесно, но всяко усилие си заслужава. Имайте визия за себе си, защото според проучванията над 70% от хората не харесват работата си – тъжна статистика. Пожелавам ви да видите мечтата си, да откриете пътя към нея и да я реализирате. Уважавайте себе си, не позволявайте на трудностите да ви пречупят. Успешните хора падат, изправят се и продължават отново. Вървете достойно по избрания професионален път!“.

С тези думи се обърна към дипломантите от 17-ия випуск магистър-фармацевти деканът на Фармацевтичния факултет на МУ – Пловдив доц. маг.-фарм. Калин Иванов. На тържествена церемония в Дома на културата „Борис Христов“ бяха връчени дипломите на 121 студенти от специалност „Фармация“, 17 от които са чуждестранни граждани от Гърция, Северна Македония, Албания и Германия. Успехът от следването на завършващите на български език е 4.54, а от държавните изпити – 4.46. Обучаваните на английски език са със среден успех от следването 4.19, а от държавните изпити – 4.00.

Петима са отличниците на випуска, които завършват с успех над 5.50: Николета Чолакова, Теодора Тодорова, Александър Митев, Десислава Андонова и Айсу Мурад. Те получиха дипломите си, заедно с плакети и парична награда, от ректора на университета проф. д-р Ангел Учиков.

„Пожелавам Ви да излизате по-силни, по-интелигентни, по-мъдри и по-състрадателни, срещайки своите лични предизвикателства в житейско си пътуване. Не се страхувайте да правите смели избори. Защото само образованите и свобод-

ни хора могат да избират. Битката за бъдещето е битка на умовете. Посветете се на професията си!“ – обърна се ректорът към дипломантите.

За първа година ръководството на Фармацевтичния факултет връчи награда на изявени студенти за социална ангажираност и подкрепа на обществено значими каузи. Деканът доц. Иванов удостои със статуетки Аделина Боянова – зам.-председател на Студентския съвет на МУ – Пловдив, и Николай Добрев – председател на Асоциацията на студентите по фармация.

Председателят на Българския фармацевтичен съюз Димитър Маринов, който бе сред официалните гости на празника, поздрави академичното ръководство, а на дипломантите пожела: „Покажете своите знания и умения, бъдете колегиални, морални и етични, уважавайте останалите медицински специалисти, влизайте в положение на пациента. Бъдещето на нашата професия е работа в екип“.

От името на Регионалната фармацевтична колегия приветствие поднесе Димитрия Стайкова, която пожела на аб-

солвентите да се изкачват все по-нависоко в житейския си път, но да не допускат да презират хората под себе си или да завиждат на стоящите по-горе.

Водещ на тържествената промоция бе доц. Диана Карчева-Бахчеванска, дф – зам.-декан по учебна дейност, а за промутир студентите избраха доц. Станислава Иванова, дф – преподавател в Катедрата по фармакогнозия и фармацевтична химия. „Може да постигнете чудеса само ако обичате това, което правите. Учете се да виждате извън рамката и бъдете отворени за нови знания. Успехът се постига от инициативните. Вярвайте в доброто и правете добро!“, обърна се доц. Иванова към завършващите.

Преди да хвърлят шапките, те обещаха тържествено: „Да бъде партньорът и консултантът на лекаря в назначаването на лечението и специалистът, който контролира безопасното прилагане на медикаментите. Да разкривам компетентно и разбрано тайната на лекарствата, тяхното дозиране и съхранение, за да помагат, а не да вредят“.

Спазвайки академичните традиции, отговор на словото на промутира даде дипломантката с най-висок успех Николета Чолакова, която завършва с 5.96. Тя благодари на академичното ръководство, на декана и преподавателите за подкрепата,

а колегите си призова да се радват на всяко ново предизвикателство, да бъдат отлични фармацевти и добри хора.

Емоционален тон на празника дадоха талантите от музикалната формация на МУ – Пловдив – Uni MED Voices.

Издание е реализирано от отдел „Реклама и връзки с обществеността“ (тел. 032/200 536)
Езиков редактор: Андония Куцарова; Графичен дизайн: Николай Пейчев; Предпечат: Ваня Янкова; Фотограф: Надежда Витковска, Жанета Кръстева, Смилен Калофов
4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ 15 А;
e-mail: pressinfo@mu-plovdiv.bg

